

Kronikker i Adresseavisen

kan være inntil 5500 tegn inklusiv mellomrom.
Send tekst med bilde av kronikkforfatteren til kronikk@adresseavisen.no

Fagråd ledelse og kompetanse i Næringsforeningen i Trondheimsregionen har i en rekke sammenhenger registrert en sterk ubalanse i forholdet mellom tilbud og etterspørsel i arbeidsmarkedet.

Utdanning til arbeidsledighet

– En rekke bedrifter rapporterer at det er svært vanskelig å få dekket behovet for arbeidskraft som har en praktisk tilnærming, skriver kronikkforfatterne. Johnny Dankworth er rørleggerlærling i rørleggerfirmaet K. Lund. Han er i ferd med å gjøre ferdig kontorbygget til Trondheim Havn på Nyhavna.

Foto: JENS PETTER SØRAA

Kronikk

- **EVA ØSTERÅS**
- **KETIL OLSEN**
- **TORGEIR SØLTNES**
Fagråd ledelse og kompetanse, Næringsforeningen i Trondheimsregionen

Det ville opplagt være en samfunnsnyttig oppgave å styre dimensjoneringen av skole- og studieplasser slik at det blir mer samsvar mellom behovet for arbeidskraft, og omfanget av utdanningsplasser i de ulike sektorer. Utfordringen er å klargjøre hva dette betyr konkret, og hva samfunnet vil trenge i fremtiden.

Hva vet de unge om samfunnets fremtidige kompetansebehov når de skal velge utdanning og yrkesretning? Hvor får de informasjonen fra? Hva kan vi gjøre for å sikre at de unge får et bedre grunnlag for å velge utdanning som fører til et yrke det er behov for i fremtiden? Det er for lett å si at de unge skal velge det de har mest lyst til, så lenge de mangler kunnskap om konsekvensen av eget valg. De fleste vil kunne motiveres til å velge noe som samfunnet har behov for, dersom de bare blir gjort kjent med hva dette er.

Andre land har etablert utdanningsveier som gir større nærhet og samhandling mellom skole og næringsliv. Eksempelvis kan man i Tyskland bli ingeniør ved å følge et studieløp med stadige vekslinger mellom praksis i bedrift og teori i skolen. På den måten blir ikke gapet mellom utdanning og yrkesutøvelse så stort. De unge får forståelse for hva arbeidslivet krever, de får tilgang til den

nyeste teknologien mens de er i praksis, og får en utdanning som er relevant og samfunnsnyttig. Når de avslutter skolegangen, er ikke overgangen til relevant jobb så stor som den ofte ellers vil være.

Dersom skoleungdom aldri får komme i nærkontakt med nærings- og arbeidslivet, er det vanskelig for dem å vurdere hvilke muligheter de har. Samarbeid mellom skole og næringsliv skjer mange steder, men vi mener at dette bør utvikles mer systematisk og omfattende enn i dag. Årsakene er åpenbare. Vi vet at den internasjonale konkurransen blir stadig sterkere og at det skjer store omstillinger i arbeidslivet. Den teknologiske utviklingen går stadig raskere, og vi vet at de store megatrendene fører samfunnet i en retning hvor stadig flere bor i byer, at internasjonaliseringen fører til at norske arbeidsplasser konkurransesettes i stadig sterkere grad, etc.

Behovet for helsetjenester vil øke, og vi vet at arbeidskraftbehovet i fremtiden vil være stort, både på grunn av en aldrende befolkning, men også fordi stadig flere helsetjenester kan tilbys. Vi vet også at den teknologiske utviklingen vil bidra til kontinuerlig endring. Elektrifisering og digitalisering medfører økt behov for tilgang

på kunnskap innen elektro og IKT på alle utdanningsnivå. Automatisering og robotisering vil endre produksjonsprosesser og roller, men behovet for fagarbeidere, fagskolekandidater og ingeniører ser ut til å vokse.

Bedriftene sier de ønsker arbeidskraft fra yrkesfag og fagskoler og tilbyr lære-plasser og utdanningsstøtte. Skolen kan vanskelig greie å være oppdatert på utstyr og arbeidsmetoder uten å søke partnerskap i arbeidslivet. Mens skolen er generell og teoretisk, trenger næringslivet spesialister og praktiske løsninger. Bedriftene sørger for stadig mer opplæring av egne ansatte. Samarbeid mellom skole og utdannings-system vil være en vinn-vinn-situasjon. Vi tror også at økt satsing innenfor karriereveiledning vil kunne bidra til at flere velger utdanning som samfunnet etterspør. Mange må velge ny retning etter mange års skolegang, fordi de ikke skjønnte konsekvensen av egne studie-

Bedriftene sier de ønsker arbeidskraft fra yrkesfag og fagskoler og tilbyr lære-plasser og utdanningsstøtte.

Debatt
Diskuter kronikken

Alle våre kronikker publiseres på adressa.no/meninger. Her kan du skrive kommentarer om saken.

valg. Etterspørselen etter karriereveiledning er stigende, både fra studenter, nyutdannede, og fra voksne arbeidstakere som av forskjellige årsaker må justere kurs og retning. Det er viktig å ha et godt tilbud rundt karriereveiledning, både regionalt og nasjonalt.

Mangel på kvalifisert arbeidskraft kan være et viktig hinder for bedrifters vekst og utvikling. Færre omvalg i utdanningsløpet vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt. Det vil også gi flere motiverte og fornøyde arbeidstakere. De nasjoner som klarer å tilrettelegge for gode utdanningsystemer og relevant utdanning med færre omvalg og mindre mistrivsel vil ha en konkurransemessig fordel i fremtiden. Næringsforeningen i Trondheimsregionen ønsker å være en samarbeidspartner for å etablere flere arenaer for kommunikasjon og samhandling mellom utdanning og næringsliv med sikte på å oppnå et bedre samsvar mellom etterspørsel og tilbud arbeidsmarkedet.

